

nadaljuje do konca vsake vrste le podložna črta. Ta lineatura je namenjena za prehodnje vaje s 4 na jedno črto je po naši skušnji izvrsten pomoček, da se učenci nauče pisati na pisanke z le jedno črto. Št. 6 je jednočrtna lineatura 12 mm oddaljenosti. Tej jednaki je št. 7, toda le začetkom vsake vrste, kajti kmalu ni več črte, ampak le redke in tanke črtice, na katere mora učenec paziti ter se tako vaditi pisanju na čist, nečrtan popir, kakeršnega dobi v pisaniki št. 8. — Take so nove Likarjeve pisanke in spisovnice, kakeršnih si je vsak praktičen učitelj že davno želel!

Bodi nam dovoljeno omeniti še, da je bil isti založnik že za lansko šolsko leto preskrbel takih pisanek, a nevesten tvorničar mu jih je bil napravil iz tako slabega popirja, da ni odgovarjal pogodbi in da je bil komaj za rabo. Vseled tega trpel je slovenski založnik-učitelj skorej nepremagljivo škodo. In kdo in kaj mu je bil posredni vzročitelj? Kdo drugi kot isto učiteljstvo, ki ga je nagovarjalo, naj uredi lineaturo pisanek na slovenske šole, kaj družega kot prepričanje,

da dotedanja lineatura ni praktična, ni prav urejena, ni popolna za naše šole.

Slovenskemu učiteljstvu menda ni treba še posebej priporočati novih Likarjevih pisanek, kajti priporočajo se najboljše same. Glede cene naj omenimo, da se ne razločuje od Grubbauerjevih, ravno tako je glede popirja, sicer pa je padla cena šolskim potrebščinam v Gorici, odkar ima tudi g. Likar svojo prodajalnico — prvo slovensko — tako nizko, da nižje ne more, da ji je težko kje drugod jednaka. Ako bi pa bile nove pisanke tudi za spoznanje, za kako malenkost v začetku dražje, treba uvaževati poleg uničujoče konkurence še to okolščino, da vsaka nova stvar je v začetku dražja, ker začetek je združen vedno z zaprekami in s stroški. Slovenski učitelji, ne le na Goriškem, ampak po vseh delih razkosane Slovenije! Znano nam je geslo: Svoji k svojim! Ako je kje umestno, gotovo je tukaj. Naročujemo šolske potrebščine — posebno nove pisanke in spisovnice — le pri g. Likarju in računali se bomo dvakrat po gorjenjem geslu, kajti g. Likar je naš kot vnet Slovenec in kot učitelj!

—1—

Društveni vestnik.

Iz Ljubljane. (»Narodna šola.«) Dne 4. kimmera t. l. je bil občni zbor »Narodne šole« v prostorih druge mestne deške šole v Ljubljani, kojega se je vdeležilo 5 odbornikov in več učiteljev članov iz Ljubljane in okolice.

Predsednik, Feliks Stegnar, otvori zborovanje s prisrčnim pozdravom na došle člane rekoč, da se ni varal, ko je vlni izrekel željo na tem častnem mestu, da bi se društveniki še bolj oklenili »Narodne šole«, katere namen je podpirati narodno šolstvo ter delovati na to, da je pouk vedno uspešnejši, izdatnejši in trajnejši.

Povsod se kaže društveni napredek, tako v moralnem kakor v materialnem oziru. Glavna vsota vseh društvenih dohodkov je dosegla skoro 2000 glđ. Le še 1 desetak in bili bi v prijetnem položaji, da bi se poušali z dvema tisočakoma. Začetek tretjega desetletja je torej ugoden za imetje »Narodne šole«, ki je po sklepu računa izkazano s 1384 glđ. 34 kr., kar dosedaj še ni bilo. Hvala bodi vsem, ki so podpirali »Narodno šolo« v tako izdatni meri, vzlasti vis. deželnemu zboru, slav. mestnemu zastopu ljubljanskemu in slav. hranilnici kranjski. Te korporacije podpirajo »Narodno šolo« vsako leto z darilom po 200 glđ.

Med dobrotnike »Narodne šole« je šteti tudi »Slov. učiteljsko društvo« v Ljubljani, katero je darovalo 100 izvodov knjižice za slovensko mladino in je oskrbelo že tolikrat in brezplačno različne oglase in naznana tličoča se »Narodne šole« v svojem glasilu »Učit. Tov.«. Nenavadne podpore so došle letos »Narodni šoli« od dr. vitez Močnikove gospe vdove 50 glđ., od gospe Julije Materne volilo 100 glđ. in od častitih

članov, katerim izrekam presrčno hvalo s tega mesta. — Nato poroča društveni tajnik tako-le: Slavni zbor! Iz računskega sklepa, kateri se je vsem č. društvenikom razposlal, je razvidno odborovo delovanje v preteklem letu. Iz njega slavni zbor posnemlje, da je odboru glavna naloga, vstreci po možnosti mnogobrojnim željam in naročilom cenjenih članov. Mnogo zahval, priobčenih in nepriobčenih, je odboru prijetno dokazilo, da je vstrezal č. društvenikom. Sicer pa mu ni do tega, da adeleženci društvenih koristij take zahvale v časopisih prijavljajo. Odbor jih smatra za reklamo in prijazen glas, da odbor svojo nalogo izvršuje v mejah društvenih pravil. Za hvaležni spomin bodi vsem gospodom izrečeno odborovo priznanje. Ker se vse poslovanje društveno suče okoli postrežbe in naklonitve obilih samoučil za šolsko mladino, zato odbor ni imel povoda, dostikrat posvetovati se o društvenih stvareh. Gledati mu je bilo največ na to, da se je č. članom hitro postreglo in obilo podarilo. V tem oziru ima odbor torej dobro vest; ako se pa pričakovanja vsakomur niso izpolnila, pripisovati je to primorani varčnosti ali pa, da odbor dostikrat ni vedel, s čim bi bilo društvenikom bolje ustrezno. Glede na to prosi odbor priznana in potrpljenja, — za bodočnost pa točnejših naročil. — Kakor se opazuje v prvem četrletji najživahnejše gibanje, tako ima tudi »Narodna šola« do novega leta največ posla. Do takrat je bilo v preteklem društvenem letu odpravljenih 120 pošiljatev, izmed katerih je mnogo bilo prav obsežnih in težkih. Na ostali čas leta pripada 67 pošiljatev. Število vseh članov je 187. Od teh je na ime ljudske šole vknjiženih 137 in na ime

gg. učiteljev 37. To število je mimo onega v prejšnjem letu manjše, a to je le slučajno, ker člani v tem oziru največkrat ne povedo, ali je donesek od šole, ali od učitelja. — V občje je število družstvenikov namreč ljudskih šol naraslo za 18.

Še bolj se kaže ta narastek v novčnem oziru, ker je bilo s šolami za 126 gl. več prometa. Manjših doneskov je bilo manj, večjih več. Vračila so znašala blizu 60% več nego vplačila, vendar se pri večjih doneskih ni moglo toliko odstotkov vzeti za merilo vsakokratni odškodnini, ker bi se sicer blagajnica kmalu izpraznila in društvo bi ne moglo mnogim šolam podpore dajati.

Blaga se je razdelilo razmerno več, nego prejšnje leto, osobito pisank, peres, tablic. Razven za 7000 več kupljenih pisank se je razdalo tudi po Grubbauerju darovanih 10.000 raznih pisank; zato je pisank dejansko za toliko več porabljenih bilo. Tu je v poštev vzeti še po g. Giuntiniju, Zeschkotu in Krisperju večkrat podarjene pisanke, ki so se vse v prid obrnile. Za ta darila bodi dobrotnikom na tem mestu izrečena najtoplejša zahvala!

Glede pikčastih risank bodi pripomnjeno, da naj družstveniki pri naročilih točno zaznamenujejo število, da se bode vedelo pošiljati ali take z inim ali več cm razdalje. Istotako bi bilo odboru ustrezno, da bi se kakovost „tablic“ vsikdar točno določila. Tako zvani „patentovani črtalniki“ se ne obnašajo kaj dobro, zato jih je čedalje manj v prometu. Kdor jih vendar želi, naj bi to sporočil.

Preostaja mi še omeniti onih stebrov, na katerih dobrodelnost „Narodne šole“ sloni. Brez teh stebrov bi se društveni namen nikakor ne mogel doseči. Zato odbor ne zamudi primerne prilike, in išče tam pomoči, kjer jo že toliko vrsto let najde, to je pri visokem dež. zboru, pri slavnem mestnem zboru in pri slavni kranjski hranitnici. Za veledušno pomoč jim bodi vsa čast in najtoplejša hvala!

A tudi nenadnih podpor je „Narodna šola“ bila deležna; sicer je povod tužen, vendar kaže, da so darovalci priznavali koristnost naše tibe družbe. O smrti nepozabnega nam gosp. viteza Močnika, umirovljenega dež. šol. nadzornika, ustanovnika „Nar. šole“, spomnila se je milostiva gospa vdova Terezija pl. Močnik naše družbe, kateri je bil preblagi ranjki stalen dobrotnik, ter ji je naklonila 50 gl. podpore. — Posredovanjem deželnega poslanca in mestnega odbornika veleč. gosp. Anton Kleina volila je nam ranjka gospa Julija Materne 100 gl. (Dalje prih.)

Iz Postojine. (Konferencija.) Dne 5. mal. srpana smo se zbrali v Postojini k letošnjemu uradnemu zborovanju. Pred istim služil je preč g. kanonik Jan. Hofstetter slovesno sv. mašo, pri kateri je pel dobroznani kvartet: gg. Punčah, Hrovat, Vrbič in Piščanec. Tako dovršeno petje se le malokje sliši, zlasti smo občudovali krasen tenor g. Punčah-a.

Ob 10. uri začelo se je v šolskem poslopju uradno zborovanje, koje je počastil tudi blag. g. c. kr. okr.

glavar Ferd. marki Cozani, kojega pozdravu je učiteljstvo burno odzdravilo ter s tem v novič jasno pokazalo, kako priljubljen nam vsem je omenjeni gospod.

Gospod nadzornik I. Thuma se je spomnil v svojem nagovoru umrlih gg. H. Kavčiča, uda c. kr. okr. šol. sveta in šolskega svetovalca B. Hrovath-a.

Namestnik predsednikov je bil g. nadučitelj Martin Zarnik iz Trnovega, zapisnikarjema sta bila voljena per aed. g. Štef. Prinožič iz Postojine in gdč. Bibijana Bisail iz Hrenovic. Nadzornikovo poročilo je bilo kakor vsako leto velezanimivo ter je gotovo vsakemu izdatno lasnilo. Burno odobravanje je vzbudil opomin h kolegijalnosti in živahni „dobro“ klici glasil so se, ko je g. nadzornik govoril o razmerji med nadučiteljem in učiteljstvom. Dal Bog, da niso one besede pale na nerodovita tla. Prebrali so se za tem še nekateri važnejši odloki šolskih oblastev.

O nazornem nanku je poročal g. učitelj Franč. Vrbič iz Slavine. Videlo se je, da se je g. poročevalac dobro pripravil ter svoj referat marljivo izdelal. O slovniskem pouku je referiral g. učitelj Karol Wider iz Vipave. Tudi ta referat je bil spretno sestavljen in obsegal v občje vse potrebno.

Zanimivo je bilo predavanje, oziroma demonstriranje o rastlinah, koje župnik Kneipp za domača zdravila priporoča. Gospod vodja Kavčič iz Senožeč, dobro znan botanik, je kar večinoma v naravi pokazal dotične rastline.

Okrajni učiteljski knjižnici je priraslo letos nad sto knjig ter šteje naša bukvarna sedaj 1274 raznih knjig itd. Pri volitvah v knjižnični in stalni odbor je obveljal predlog, da ostaneta neizpremenjena.

Živahna debata se je vnela pri izberi učnih knjig za šolsko leto 1893/94. Poudarjalo se je, da sedanje učne knjige ne zadoščajo potrebam raznih šol, ter izrekla se je želja, da se šolska oblastva naprosijo učne knjige za posamezne vrste šol posebej izdati. Sklenilo se je tudi, da se zemljevid našega okraja, kojega je mojsterski narisal g. učitelj Fetich-Frankhein iz Knžaka, vpelje, ako to vis. c. kr. deželni šolski svet dovoli, v naše šole. Obžalovalo se je le, da niso krajevna imena povsem pravilno pisana. Od samostalnih nasvetov, koje je stavil g. učitelj Judnič iz Trnovega, omenjam nasvet glede telovadnih prostorov pri šolah, glede rabe tablic in upeljave enakih zvezkov na šolah. Nasveti bili so vsi sprejeti.

Konferencijo je zaključil g. nadzornik, kličeč presvetlemu našem vladarju trikrat „Slava“ z opominom, da bodi Njegovo geslo „Viribus unitis“ tudi geslo učiteljstva. Zbor je zapel stoje cesarsko pesem. Na to smo se podali k skupnemu obedu, h kateremu so prišli tudi taki, koji so se druga leta ločili od nas. Napitnica vrstila se je za napitnico, vrli kvartet pevcev peval je neumorno in le prehitro prišel je čas ločitve. Dal Bog, da bi tudi prihodnje leto složno delovali v prospeh šole in s tem tudi v blagor domovine.